

En icke vinstdrivande stiftelse för utbildning,
personlig utveckling och terapi.
Sedan 1989.

Etiskt ramverk

för Stiftelsen Psykosyntesakademin verksamhet
November 2023

Innehåll

Introduktion	1
Om psykosyntes och PsykosyntesAkademin	2
Etisk reflektion	2
Etiska principer	4
Etiska riktlinjer	5
Ansvar och påföljder	5
Tystnadsplikt, journalplikt, försäkring	5
Roll och relation	6
Kompetens och utveckling	7
Självomsorg	7
Offentlighet, sociala medier och marknadsföring	7
Referenser, remiss och uppdatering	9

Introduktion

Detta dokument riktar sig till dig som är lärare, handledare för elever, psykosyntesterapeut under utbildning i arbete med praktikklinter, anställd på PsykosyntesAkademin eller till dig som på annat sätt arbetar på uppdrag av PsykosyntesAkademin. Du som är diplomerad terapeut eller handleder diplomerade berörs därför inte av detta ramverk utan hänvisas till PsykosyntesFöreningens etiska riktlinjer. Är du elev vid PsykosyntesAkademin hänvisar vi utöver detta dokument även till Elevhandboken. Oavsett vilken roll du har är du är självklart välkommen att läsa, reflektera och inspireras av detta dokument.

Etiskt Ramverk för PsykosyntesAkademin hör ihop med flera andra dokument inom organisationen. Detta etiska ramverk är alltså inte allomfattande utan ett komplement till andra dokument som tillsammans bildar en helhet i PsykosyntesAkademin kvalitets- och etikarbete.

Etik ska genomsyra PsykosyntesAkademin verksamhet och styrning. Etik ingår både som ett eget ämne och som en aspekt av andra ämnen i PsykosyntesAkademin terapeut- och handledarutbildningar.

Om psykosyntes och PsykosyntesAkademin

Psykosyntesen grundades 1910 av läkaren Roberto Assagioli som en direkt vidareutveckling av Sigmund Freuds och C.G. Jungs arbete och har därmed sin bas i den psykodynamiska traditionen. Assagioli uttalade tydligt att psykosyntesen ständigt måste vara relevant i sin samtid. Psykosyntes fortsätter därför att ständigt utvecklas i såväl teori som praktik, med vetenskap och beprövad erfarenhet som grund.

Som terapiform är psykosyntesen en integrativ, dynamisk, transpersonell psykoterapi. Psykosyntesens livs- och människosyn utgår ifrån människan som en helhet av kropp, psyke och själ. Assagioli såg människans natur som något betydligt större och djupare än den personlighet som vi normalt identifierar oss med. Detta förhållningssätt genomsyrar än idag psykosyntesterapi.

Psykosyntes utmärker sig också genom tonvikten på medvetenhet och vilja som psykets mest centrala funktioner. Psykosyntes fäster stor vikt vid att utveckla förmågan att fatta beslut på ett medvetet, klokt och fungerande sätt.

Inom psykosyntes strävar vi alltid efter ett *bifokalt seende*, att både se till vad vi har med oss i vårt bagage och att samtidigt ge lika mycket uppmärksamhet till det framåtriktade, det vi längtar och strävar efter - vår potential. Att ständigt se människan ur dessa två synvinklar är ett av psykosyntesens viktigaste kännetecken.

Stiftelsen PsykosyntesAkademin grundades 1989 i nära samarbete The Psychosynthesis Trust i London, en stiftelse grundad av Roberto Assagioli på 1960-talet.

PsykosyntesAkademin är en stiftelse som bedriver affärsverksamhet men utan vinstintresse och utan anspråk från externa intressenter.

Stiftelsen driver såväl kortare kurser som längre program i psykosyntes. Stiftelsens utbildning till Diplomerad Psykosyntesterapeut PsA® är internationellt kvalitetssäkrad genom European Federation for Psychosynthesis Psychotherapy, EFPP och European Association for Psychotherapy, EAP. EAP samlar fler än 120 000 yrkesutövare utbildade i olika psykoterapeutiska inriktningar och definierar en europeisk standard för psykoterapiutbildningar. Det innebär bland annat att PsykosyntesAkademin utbildningar utvecklas i takt med EAP:s riktlinjer.

Etisk reflektion

En förutsättning för allt etiskt arbete är en levande etisk reflektion. Inga riktlinjer, ramverk eller lagar kan någonsin vara allomfattande utan kräver en personlig och pågående reflektion. Vi tar utgångspunkt i den definition som används av Statens medicinsk-etiska råd:

“Ordet ”etik” härstammar från två grekiska ord som är släkt med varandra; éthos betyder vana, sedvänja, oskriven lag och éthos betyder ståndpunkt, inställning, sinnelag. Ordet ”moral” kommer från latinet och betyder sed, sedvänja, bruk.

Ofta betraktas dessa begrepp som synonymer. Men idag har begreppen etik och moral fått delvis olika innebörd. Moral rör människans praktiska och faktiska handlande. Det är alltså den handlande personen eller personens konkreta handling som är moralisk eller omoralisk.

Etik står för den systematiska reflektionen över mänskliga värderingar och handlingar och motiven för dessa. Den etiska reflektionen utmärker sig genom att man försöker ge skäl till varför man handlar som man gör eller varför man valt de värden man valt. Sådana reflektioner aktualiseras exempelvis när man har att ta ställning till konflikter mellan olika värden och intressen”. Källa: Statens medicin-etiska råd, <https://smer.se/etik/> (2022-01-16)

Etisk reflektion handlar alltså om att stanna upp och förhålla sig till värderingar som ibland, eller ofta, står i konflikt med varandra. Väldigt sällan handlar ett etiskt förhållningssätt om att göra rätt eller fel, även om dessa situationer finns. Det är till exempel aldrig acceptabelt att medvetet utnyttja någon som är i beroendeställning – men den etiska reflektionen är till hjälp när vi står inför ett dilemma och inte vet vilket val som ger vilken konsekvens. Att aktivt ha reflekterat över sina etiska ställningstaganden, att ha ett sammanhang där etisk reflektion ingår och att återkommande kalibrera sin etiska kompass hjälper oss när vi står inför etiska dilemman.

Etiska principer

Grundläggande etiska principer bidrar till den etiska reflektionen och hjälper oss att ta ställning när vi står i etiska dilemman. Organisationen PsykosyntesAkademin, liksom de individer som verkar i organisationen, utgår från följande principer:

Pålitlighet: att förvalta förtroenden väl

Autonomi: att respektera individens rätt till självbestämmande

Välvilja: att verka för klientens eller elevens bästa

Aktsamhet: att undvika att skada

Rättvisa: att sträva efter en rättvis behandling med respekt för mänskliga rättigheter

Utöver organisationens principer strävar vi som individer alltid efter att uppvisa:

Empati: förmågan att möta en annan persons erfarenheter och visa förståelse för personens perspektiv

Uppriktighet: ett personligt engagemang för att uppnå samstämmighet mellan vad som sägs och vad som görs

Integritet: ett åtagande att agera moraliskt gentemot andra personer, visa ärlighet och konsekvens

Ödmjukhet: förmåga att korrekt bedöma och erkänna styrkor och svagheter

Kompetens: att använda sina färdigheter och kunskaper

Omdöme: att låta omdöme och insikt ligga till grund för arbetet

Mod: förmåga att agera trots rädslor, risker och osäkerhet

Etiska riktlinjer

Etiska riktlinjer handlar om hur vi skall, och inte skall, agera som lärare, elever med praktikklinter, handledare till elever och anställda inom PsykosyntesAkademin.

Ansvar och påföljder

Finns riktlinjer behöver det också finnas påföljder. Målet med dessa riktlinjer är att påföljder aldrig ska behöva användas.

Upplever du att du själv eller någon annan som omfattas av riktlinjerna inte följer dessa riktlinjer har du ett ansvar att agera. Det första steget är att samtala med de inblandade. Att uppmärksamma kollegor på hur deras beteende kan uppfattas är en viktig del av ett etiskt förhållningssätt. Kvarstår frågor har du en skyldighet att göra PsykosyntesAkademin ledning uppmärksam på frågan eller att själv rapportera ärendet.

PsykosyntesAkademin anlitar en extern rapporteringstjänst där ärendet går direkt till en extern part för en första granskning: <https://lantero.report/psykosyntesakademin>

Du kan välja att anmäla ett ärende anonymt. Ärenden som rapporteras in skickas efter granskning till verksamhetens ledning, styrelse eller till PsykosyntesAkademin etiska nämnd. Såväl ledning, styrelse och den etiska nämnden kan besluta om påföljder.

Tystnadsplikt, journalplikt, försäkring

I Sverige faller en psykosyntesterapeut i privat praktik under Patientsäkerhetslagen. Det gör t.ex. att vi inte har lagstadgad tystnadsplikt men skall tillämpa tystnadsplikt. Det kan låta som en liten skillnad, men grunden är att psykosyntesterapeut väljer sin tystnadsplikt. Lärare, handledare och personal vid PsykosyntesAkademin undertecknar avtal om tystnadsplikt. Vi har heller inte lagstadgad journalplikt men skall föra anteckningar i samband med möten med praktikklinter eller elever. Anteckningar skall vara anonymiserade så att klientens identitet inte kan avslöjas. Lärare, handledare och psykosyntesterapeuter under utbildning ingår avtal som personuppgiftsbiträde enligt GDPR. Där regleras hur information förvaras, hur länge information sparas och hur dokument förvaras och förstörs på ett säkert sätt. Lärare, handledare och psykosyntesterapeuter under utbildning skall också ha en dedikerad person som vet hur dessa ska överlämnas till PsykosyntesAkademin eller förstöras i händelse av sjukdom eller död.

Då dokumentation, inspelning, forskning eller annat arbete där personlig data förekommer, hämtar PsykosyntesAkademin medgivande och säkerställer att deltagandes integritet och anonymitet respekteras.

PsykosyntesAkademin tecknar behandlingsskadeförsäkring för psykosyntesterapeuter under utbildning. Lärare och handledare skall ha relevant ansvars- och/eller behandlingsskadeförsäkring. Anställda vid PsykosyntesAkademin har ansvarsförsäkring via stiftelsens företagsförsäkring.

Roll och relation

Ett centralt begrepp för ett etiskt arbetssätt är *dubbel relation*. Dubbla relationer uppstår när vi har mer än en roll i förhållande till varandra och bör undvikas. Det är exempelvis inte tillåtet för lärare eller anställda att ha elever i terapi eller för en terapeut under utbildning att utöva terapi i sina nära relationer med släkt eller vänner. Terapeut under utbildning bör inte heller utöva terapi med klienter som står i nära relation med varandra.

Då en av psykosyntesens grundbultar är vilja, kan det tyckas självklart att värna var och ens självbestämmande. Autonomi kompliceras dock av maktbalans. Då det i alla roller som detta dokument berör finns en ojämn maktbalans, till exempel lärare-elev, elev-klient, handledare-elev, anställd-inte och så vidare, behöver den med mest makt vara mest varsam om den andre. Det handlar om att vara uppmärksam på relationen och motpartens beroendeställning.

Det är inte tillåtet att inleda en privat relation med en elev eller klient. Sexuellt umgänge och sexuella anspelningar i form av kommentarer, gester eller fysisk kontakt får ej förekomma.

För psykosyntesterapeut under utbildning gäller att även efter avslutad terapi skall privata relationer med tidigare klienter inte förekomma. Alla typer av relationer med klienter, inklusive affärsrelationer, vara föremål för etisk reflektion.

Om en lärare, handledare eller anställd har tankar på att etablera en privat relation med en tidigare elev skall det ha gått en längre tid efter avslutad utbildning. Om relationen kan komma att innefatta sexuell kontakt ska ärendet först rapporteras för etisk prövning.

Om det inte är möjligt att undvika dubbla relationer skall det vara föremål för etisk reflektion. En viktig fråga att reflektera över är hur och när en roll eller relation kan bli begränsande för motparten. Andra områden där etisk reflektion om beroendeställning är särskilt viktigt är då gåvor förekommer samt vid försäljning av varor eller andra tjänster.

Kompetens och utveckling

Lärare, handledare och personal åtar sig att fortbilda sig och utvecklas inom ämnesområden som är relevanta för uppgiften. Vi ansvarar för att kunskap och praktik alltid används för klientens bästa.

Var och en har också ett ansvar att vara medveten om den egna kompetensens begränsning och att vid behov hänvisa elever och klienter till en mer erfaren kollega, en specialist eller till vården. En begränsning är att vi inte får arbeta terapeutiskt med omyndiga utan målsmans tillåtelse. Även med tillåtelse från målsman får inte psykosyntesterapeut under utbildning arbeta med minderåriga klienter.

Självomsorg

Ditt viktigaste verktyg är du själv. Att ta hand om sig själv blir därför inte bara en personlig fråga utan en etisk fråga då du representerar PsykosyntesAkademin. Det kan vara allt från att gå i egenterapi, ge sig själv tillräckligt mycket vila, ta hand om sin kropp och själ. PsykosyntesAkademin förutsätter att en självklar del i detta är att du tar handledning.

Handledning ser olika ut för olika roller:

Psykosyntesterapeut under utbildning ska handledas av en vid PsykosyntesAkademin diplomerad handledare, med den frekvens som stipuleras i utbildningen.

Lärare, handledare till elever och anställda åtar sig att kontinuerligt ta handledning eller annat adekvat stöd i sitt arbete.

Offentlighet, sociala medier och marknadsföring

Vi är medvetna om att vi kan uppfattas som en representant för hela vår yrkesgrupp och för PsykosyntesAkademin, oavsett om vi uttrycker oss privat, i yrkesroll eller i annan roll.

Vi strävar efter att vara goda förebilder för psykosyntesen och uppträda med medvetenhet, ärlighet, ansvar och respekt gentemot varandra och andra både i det fysiska och det digitala rummet (exempelvis på sociala medier). Vi gör det enkelt för andra att förstå i vilken roll vi agerar i olika sammanhang. Psykosyntesterapeut under utbildning ska undvika att söka information om eller etablera kontakt med klienter eller elever i sociala medier. Lärare, personal och handledare bör inte aktivt söka kontakt med elever i sociala medier men kan välja att acceptera kontaktförfrågningar.

Vårt agerande som privatpersoner eller i olika roller kan påverka den direkta relationen med våra klienter/elever/den vi handleder. Var uppmärksam på vilka möjliga negativa effekter ditt agerande kan ha på relationen.

I marknadsföring av psykosyntesterapi och i all kontakt med potentiella och nuvarande klienter, är det viktigt att alltid uppges tydlig, korrekt och nyanserad information. Det innebär bland annat att alltid ange en korrekt titel. Psykosyntesterapeut under utbildning ska tydligt informera om att de är under utbildning. Den skyddade yrkestiteln *psykoterapeut* får aldrig användas av den som inte genom legitimation har rätt till titeln.

Marknadsföring får inte utlova bot för symtom eller diagnoser och den får heller inte innehålla förenklade påståenden om kvalitet (t.ex. "psykosyntes - en överlägsen terapiform"). Klienters uttalanden eller referenser vid marknadsföring av dig själv som terapeut får inte användas.

Vidare ska även dubbel relation undvikas, med hänsyn till den beroendeställning en klient eller elev har i relation till terapeuten, läraren, handledaren eller en anställd på PsykosyntesAkademin. Psykosyntesterapi bör därför inte kombineras med försäljning av produkter eller andra tjänster för egen vinning. En psykosyntesterapeut under utbildning får heller inte marknadsföra eller utöva psykosyntesterapi i kombination med andra tjänster, produkter eller behandlingar. Den som erbjuder olika tjänster eller produkter ska tydligt hålla isär dessa och beakta maktbalansen.

Referenser, remiss och uppdatering

Detta dokument är författat av Kaspra Eriksson, Diplomerad Psykosyntesterapeut PsA® och Handledare PsA, och Annika Sibring, Diplomerad Psykosyntesterapeut PsA®, Handledare PsA och studierektor vid PsykosyntesAkademin och Erik Hedblad, Diplomerad Psykosyntesterapeut PsA®, rektor på PsykosyntesAkademin. Arbetet har pågått under 2022 och 2023.

Arbetet har inspirerats av en rad svenska och internationella organisationers etiska riktlinjer och har inneburit en omfattande etisk reflektion med målet att hitta kärnan i PsykosyntesAkademin etiska hållning. Materialet har gått på remiss till alla anställda vid PsykosyntesAkademin, till kvalitetsråd och till PsykosyntesAkademin handledarnätverk inför beslut i styrelsen 2023-11-15.

PsykosyntesAkademin genomlyser och uppdaterar detta dokument minst vartannat år.

Interna källor:

- Psykosyntesakademin. (2021). *Att tänka på när du börjar med klienter.*
- Psykosyntesakademin. (2011). *Etiskt ramverk för PsykosyntesAkademin.*
- Psykosyntesakademin. (2023). *Klientarbete under handledning.*
- Psykosyntesakademin. (2023). *Krav för godkänd handledning.*
- Psykosyntesakademin. (2022). *Riktlinjer för inspelning av terapiesessioner.*

Externa källor:

- Akademikerförbundet SSR. (2017). *Etik & psykoterapi.*
<https://akademssr.se/sites/default/files/files/Etik%20f%C3%B6r%20psykoterapeuter.pdf>
- Akademikerförbundet SSR. (2017). *Etik i socialt arbete.*
https://akademssr.se/sites/default/files/files/etik_och_socialt_arbete_2017_w.pdf
- British Association for Counselling and Psychotherapy. (2018). *BACP Ethical Framework for the Counselling Professions.*
<https://www.bacp.co.uk/events-and-resources/ethics-and-standards/ethical-framework-for-the-counselling-professions/>
- European Association for Psychotherapy. (2018). *EAP Statement of Ethical Principles.*
<https://www.europsyche.org/quality-standards/eap-guidelines/statement-of-ethical-principles/>
- European Federation for Psychosynthesis Psychotherapy. (2021). *EFPP Internal Regulations.*

HumaNova. (2021). *Etisk kod*.

<https://www.humanovacom.cdn.triggerfish.cloud/uploads/2021/06/humanova-etisk-kod-.pdf>

Psykosyntesföreningen. (2023). *Etiska regler*.

<https://psykosyntesforeningen.se/kvalitet/etiska-regler-for-psykosyntesforeningen/>

Riksföreningen Psykoterapi Centrum.m(2011). *Etiska riktlinjer för psykoterapeuter*.

<https://www.psykoterapicentrum.se/dokument/EtikpsykoterapeuterRPC.pdf>

Statens Medicinsk-etiska Råd. (2022). *Etik*. smer.se/etik

Sveriges Psykologförbund. (1998). *Yrkesetiska principer för psykologer i Norden*.

<https://www.psykologforbundet.se/globalassets/yrket/yrkesetiska--principer-for-psykologer-i-norden.pdf>

UK Council for Psychotherapy. (2019). *UKCP Code of Ethics and Professional Practice*.

<https://www.psychotherapy.org.uk/media/bkjdm33f/ukcp-code-of-ethics-and-professional-practice-2019.pdf>

1825 – Terapicentrum för unga vuxna. (2022). *Volontärpolicy för 1825*.

<https://1825.nu/wp-content/uploads/2022/02/Volonta%CC%88policy-1825-1.pdf>

Versionshistorik:

November 2023, beslutad i styrelsen 2023-11-15